

ефект від впровадження інформаційних технологій може полягати у покращенні фінансово-економічних показників діяльності підприємства, посиленні контрольно-аналітичної функції управління, скорочення часу на економічну обробку та інтерпретацію облікової та іншої інформації, оптимізації чисельності персоналу, підвищенні продуктивності праці адміністративного персоналу, можливості економічного обґрунтування складних проектів тощо.

Список використаної літератури

1. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент: [підручник] / І.О. Бланк, Є.С. Стоянова, Є.В. Бикова. – М.: Перспектива, 1998. – 252 с.

К.е.н., доцент Адамик О.В.

в.о. завідувача кафедри аудиту, ревізії та аналізу

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль

E-mail: oksanafoa@gmail.com

ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ЗВЕДЕНОГО ОБЛІКУ

Завершальним етапом облікових робіт звітного періоду є формування звітності. Формуванню звітності передують дії закриття звітного періоду або зведеного обліку. До процедур зведеного обліку відносять такі операції, що мають відповідні їм особливості відображення в інформаційній системі:

– відображення результатів інвентаризації – відображається в обліку за відповідними ділянками (запаси, грошові кошти, необоротні активи);

– розрахунки з органами податкової служби, соціального страхування, дебіторами, кредиторами, інвесторами тощо – відображається в обліку за відповідними ділянками;

– виправні записи виявлених помилок. Первинним документом у цьому випадку є бухгалтерська довідка. Відображається операція за тією ділянкою

обліку, де виявлена помилка;

– списання на фінансові результати звітної періоду доходів і витрат – відображається лише у синтетичному обліку, базовим елементом обліку є Журнал господарських операцій Аналітичний облік зведеного обліку не ведеться, тому не існує відповідного йому базового елемента аналітичного обліку;

– розподіл фінансових результатів. У якості первинного документа використовується бухгалтерська довідка, господарська операція фіксується у синтетичному обліку у Журналі господарських операцій. У разі якщо прибуток розподілено як дивіденди засновникам, додатково фіксується у аналітичному обліку у Картотеці засновників.

Інформаційна технологія обробки операцій зведеного обліку у середовищі КСБО має такі етапи обробки даних:

I. Фіксування операцій зведеного обліку. Вони зводяться до формування і розподілу фінансових результатів. Інші операції, що мають місце при ручній обробці (виправлення помилок, відображення результатів інвентаризації, здійснення розрахунків з органами податкової служби і соціального страхування) відображаються за відповідними їм ділянками обліку та реєструються у відповідних базових елементах обліку.

Вхідна інформація надходить з:

- первинних документів;
- оперативна інформація;
- нормативно-довідкова.

До первинних документів операцій зведеного обліку характерне внутрішнє походження даних. Єдиним видом первинного документу, що тут використовується, є бухгалтерська довідка. Вона формується на базі внутрішніх міні-звітів, наприклад, картки синтетичного рахунку доходів або витрат для формування заключних оборотів.

До операцій зведеного обліку відносять такий вид оперативної інформації як відомість розрахунку дивідендів. Вона не є первинним документом, але є

підставою для формування проводок.

Для зведеного обліку використовують такі масиви довідників як:

- робочий План рахунків,
- Довідник видів діяльності,
- Довідник видів доходів,
- Довідник видів витрат,
- Довідник засновників тощо.

Довідники використовують для ведення аналітичного обліку та деталізації синтетичного. Облік сум участі засновників ведеться у Картотеці засновників, що являє собою локальну систему аналітичних рахунків і є базовим елементом аналітичного обліку. Кожному елементу довідника присвоюється свій унікальний код, що фігурує у всіх, пов'язаних з ним документах. Це дозволяє здійснити групування, синтез даних для формування звітності у розрізі різних ознак класифікації або ж навпаки її деталізацію.

II. Реєстрація операцій зведеного обліку в автоматизованій системі обліку може здійснюватися одним з таких способів:

- 1) внесення даних з клавіатури вручну
- 2) через створену електронну копію документа
- 3) через зчитування інформації з інших технічних пристроїв.

Для зведеного обліку можливе використання лише перших двох способів, оскільки він не пов'язаний з рухом матеріальних об'єктів та використанням додаткових технічних пристроїв. Найбільш ефективним є введення даних шляхом проведення електронної копії документа. Таке проведення здійснюють за допомогою попередньо створених та прикріплених до документа шаблонів бухгалтерських проведення. Це означає, що у автоматизованій системі фіксують:

- реєстр документів-підстав операцій зведеного обліку;
- автоматично вносяться зміни до реєстрів аналітичного обліку;
- автоматично формуються і фіксуються у Журналі господарських операцій відповідні документу бухгалтерські проведення та визначені суми;
- відбувається ідентифікація виконавців операції та бухгалтера, який

здійснив проводку.

Реєстрація господарської інформації здійснюється у базових елементах аналітичного, а відтак, і синтетичного обліку.

Базовий елемент обліку – це електронні таблиці у складі бази даних комп'ютерної системи бухгалтерського обліку, які виконують функції:

- реєстрації даних про господарську операцію з відповідним об'єктом бухгалтерського обліку;
- накопичення і зберігання цієї інформації;
- представлення її користувачеві у заданому форматі.

Оскільки автоматизований зведений облік представлений такими операціями як формування і розподіл фінансових результатів, його базовими елементами є:

- у аналітичному обліку – Картотека засновників, що формується розрізі осіб-засновників і містить усю інформацію про здійснені внески до власного капіталу, їх борги та нараховані дивіденди;
- у синтетичному обліку базовим елементом є Журнал господарських операцій, що фіксує бухгалтерські проведення здійснених операцій.

III. Формування звітної інформації. Останнім етапом автоматизованої обробки операцій зведеного обліку є формування звітності. Автоматизовані системи формують звітність двох видів:

1) аналітична звітність – внутрішня звітна інформація про операції формування і розподілу фінансових результатів. Дані для формування такої звітності «зчитуються» з базових елементів аналітичного обліку – Картотеки засновників. Звіти представляють собою моментальні знімки даних, що згруповані, відсортовані та представлені у спосіб заданих користувачем.

Наприклад:

- Відомість нарахованих дивідендів за рік, три, п'ять та ін.,
- Відомість сум, утриманих з дивідендів,
- Відомість виплачених дивідендів,
- Відомість заборгованості несплачених дивідендів тощо;

2) фінансова звітність формується з даних базового елемента синтетичного обліку – Журналу господарських операцій. На базі даних синтетичного обліку формують як стандартну фінансову звітність, так і внутрішню звітність довільної форми і змісту. До останньої, наприклад, відносять:

– Відомість доходів і витрат звітного періоду за видами діяльності, за періодами, загалом по підприємству;

– Відомість сформованих виправних проводок.

Отже, до особливостей інформаційної технології автоматизованого зведеного обліку слід віднести наступні:

1) для зведеного обліку використовують виключно грошовий вимірник;

2) єдиним первинним документом є бухгалтерська довідка;

3) для реєстрації господарських операцій зведеного обліку можливе внесення даних одним з таких способів: з клавіатури вручну або через створену електронну копію документа;

4) операції формування заключних оборотів фіксуються лише у синтетичному обліку (у Журналі господарських операцій). Аналітичний облік за такими операціями не ведеться, тому базового елемента аналітичного обліку за такими операціями не існує.

Список використаної літератури

1. Адамик О.В. Управлінські інформаційні системи в аналізі і аудиті: Навчальний посібник. – Тернопіль: ТАЙП, 2005. – 90 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dSPACE.tneu.edu.ua/bitstream/316497/651/1/foa_kokfgd_soabp_dyisaa_lek.pdf
2. Клименко О.В. Інформаційні системи і технології в обліку. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
3. Шуремов Е.Л., Умнова Э.А, Воропаева Т.В. Автоматизированные информационные системы бухгалтерского учёта, анализа, аудита: Учебное пособие для вузов. – М.: Перспектива, 2005. – 363 с.